

Pielikums
Tukuma novada Domes 23.11.2017.
lēmumam (prot.nr.19, 33.§.)

Tukums pilsētas aktīvas urbānās vides attīstības rīcības plāns

www.tukums.lv
2017

SATURS

1. KOPSAVILKUMS.....	4
2. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
2.1.Iedzīvotāji.....	5
2.2.Infrastrukturā.....	11
2.3.Sadarbības partneri aktīva dzīvesveida veicināšanā.....	15
3. PLĀNOŠANAS DOKUMENTI.....	17
4. SVID ANALĪZE.....	20
5. RĪCĪBAS PLĀNS.....	21
5.1.Prioritātes.....	21
5.2.Mērķa grupas.....	21
5.3.Vīzija.....	21
5.4.Mērķis.....	21
5.5.Aktivitātes.....	22
Fotogrāfiju saraksts.....	27
Atsauces.....	28

DARBA GRUPA

Redaktors:

Zane Siliņa, Tukuma novada Dome, Latvija

Līdzstrādnieki:

Marita Bērziņa, Tukuma novada Izglītības pārvalde, Latvija

Diane Crone, Gloucesteršildas Universitāte, Lielbritānija

Maija Fogeļe, Tukuma novada Dome, Latvija

Armands Hohfelds, Tukuma novada pašvaldības policija, Latvija

Sonja Kahlmeier, Cīrihes Universitāte, Šveice

Gunta Kalviņa, Tukuma nevalstisko organizāciju apvienība, Latvija

Dace Keirāne, Tukuma novada Dome, Latvija

Zane Korola, Tukuma novada Dome, Latvija

Juris Kožurovs, Tukuma novada Dome, Latvija

Dace Liepiņa – Zusāne, Tukuma novada Dome, Latvija

Modris Liepiņš, Tukuma ledus halle, Latvija

Tanja Onatsu, Fit for Life Programma, LIKES Sporta un Veselības zinātņu fonds, Somija

Edgars Redko, Tukuma novada pašvaldības policija, Latvija

Ģirts Ruģelis, Tukuma novada Dome, Latvija

Ingrīda Smuškova, Tukuma TIC, Latvija

Dace Zvagule, Tukuma novada Dome, Latvija

1. KOPSAVILKUMS

Tukuma novada pašvaldība 2014.gadā kļuva par Latvijas nacionālo veselīgo pašvaldību tīkla dalībnieci. Tas deva iespēju pašvaldībai vairāk komunicēt ar iedzīvotājiem par veselīgu dzīvesveidu, veicināt preventatīvos pasākumus, atbalstīt veselīgu novecošanos, sadarboties ar citām pašvaldībām šajā jomā, kā arī saņemt politisko atbalstu sabiedrības veselības problēmu risināšanā.

Foto: Tukuma TIC

Nākamais svarīgais solis tika sperts 2016.gadā, kad veselības eksperti kopā ar pašvaldības speciālistiem un sadarbības partneriem izstrādāja jaunu politisko dokumentu „Tukuma novada veselības veicināšanas stratēģija 2016-2023.gadam”. Šis dokuments ir pamats Tukuma novada aktīvas un veselīgas urbānās vides plānošanai, kā arī tajā iezīmētās tendences un izejas dati ir ņemti vērā, izstrādājot

„Tukuma pilsētas aktīvas urbānās vides attīstības rīcības plānu” (turpmāk tekstā Rīcības plāns).

Rīcības plāns ir izveidots piemērotu vidi Tukuma pilsētā, lai sekmētu aktīvu un veselīgu dzīvesveidu iedzīvotāju vidū. Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, ir izvirzīti šādi apakšmērķi:

- 1) veicināt iedzīvotāju mobilitāti ikdienā;
- 2) veicināt aktīva brīvā laika pavadīšanu.

Katru gadu Tukuma pilsētā tiek attīstīta esošā infrastruktūra, veidojot jaunus objektus, izbūvējot jaunus velo celiņus, rekonstruējot ielas, sporta halles, parkus, bērnu laukumus un tml.

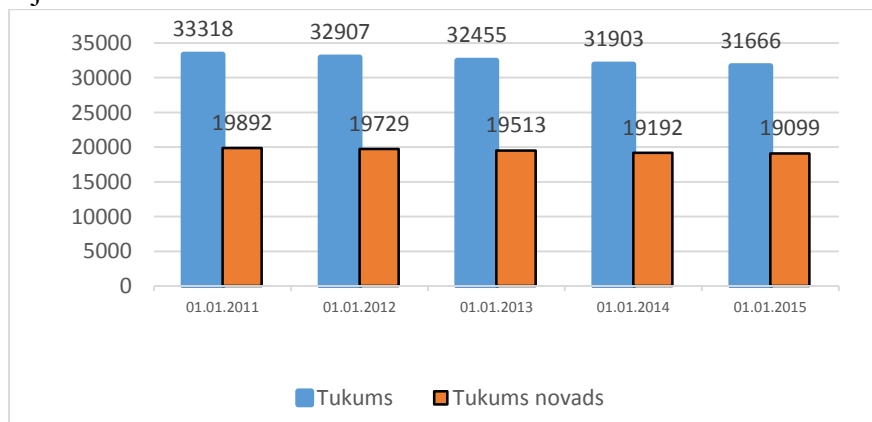
Aktīvo iedzīvotāju skaits, kas lieto esošo infrastruktūru ikdienas vajadzībām un atpūtai, ar katru gadu pieaug. Rīcības plāns palīdzēs palielināt infrastruktūras lietošanas intensitāti, ieviešot specifiskas aktivitātes.

2. Pamatinformācija

2.1. Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaita izmaiņas

Kopumā Latvijā un Tukuma novadā iedzīvotāju skaits turpina samazināties. Pēc PMLP datiem uz 2015.gada 1.janvāri Tukuma novadā dzīvo 31 666 iedzīvotāji, kas salīdzinot ar 2011.gadu ir par 4,6% mazāk. Lielākais iedzīvotāju skaits Tukuma novadā koncentrējas Tukuma pilsētā – 19 099, vismazākais iedzīvotāju skaits saglabājies Zentenes pagastā – 530. Pozitīva iedzīvotāju skaita pieauguma tendence ir Tumes un Zentenes pagastā, kur iedzīvotāju skaits pieaudzis par 0,27% un 0,57%, salīdzinot ar 2014.gada 1.janvāri.

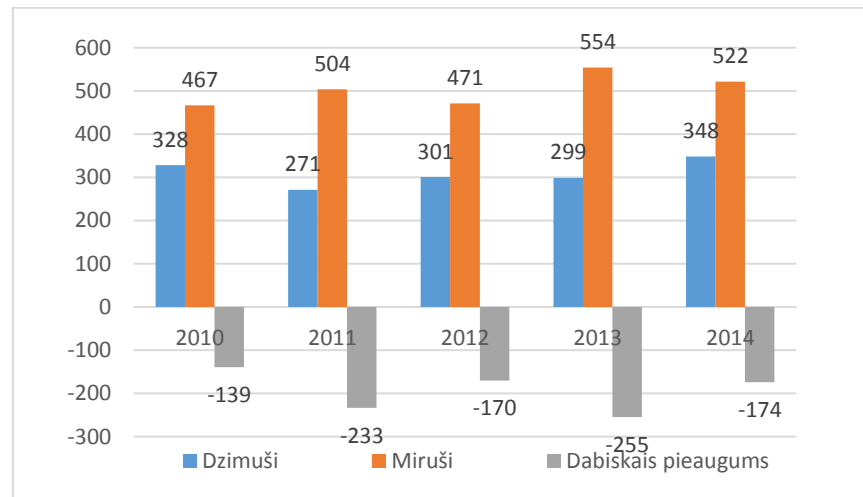

2.1 attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Tukuma novadā un Tukuma pilsētā 2011.-2015.gadam (dati uz gada sākumu)

Datu avots: PMLP

Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļā reģistrēto jaundzimušo un mirušo skaits ir svārstīgs. Salīdzinot Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļas 2014.gada datus ar 2013.gadu, secināms, ka 2014.gadā Tukuma novadā demogrāfiskais stāvoklis ir uzlabojies. Negatīvais

dabiskais pieaugums ir pietuvojies 2012.gada rādītājam, kas nosaka negatīvu dabisko pieaugumu -174.

2.2 attēls. Tukuma novada dabiskās kustības rādītāju dinamika 2010.-2014.gadam (dati uz gada beigām)

Datu avots: TND

Iedzīvotāju vecuma struktūra

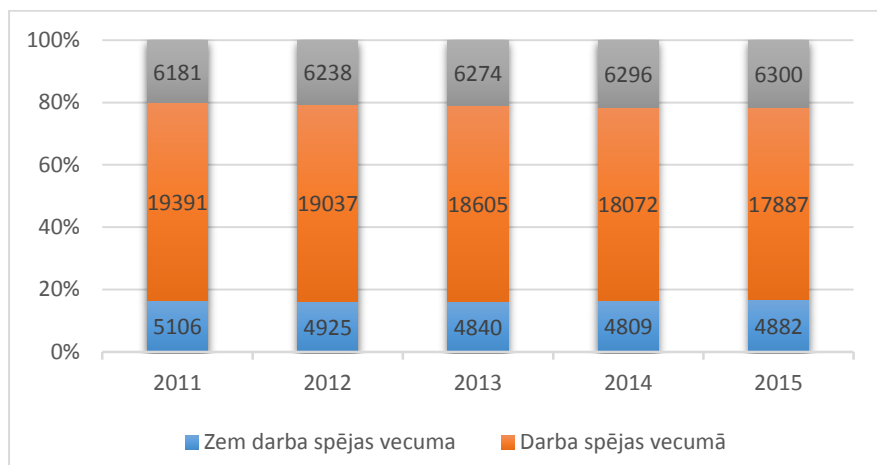
Tukuma novadā (līdzīgi kā Latvijā)¹ turpina samazināties iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā un palielinās skaits virs darbaspējas vecuma (2.3 attēls). Kopumā novadā 2015.gadā līdz darbaspējas vecumam ir 16,8% iedzīvotāju, darbaspējas vecumā ir 61,5% iedzīvotāju un virs darbaspējas vecuma – 21,7%.^{2,3}

¹ CSP dati. 2015. Pieeja 16.11.2015.

http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociale/Sociale_ikgad_iedz_iedzskaits/IS0042.px/table?tableViewLayout1/?rxid=09cbdccf-2334-4466-bdf7-0051bad1decd

² CSP dati. 2015. Pieeja 21.11.2015.

³ CSP dati. 2015. Pieeja 21.11.2015.

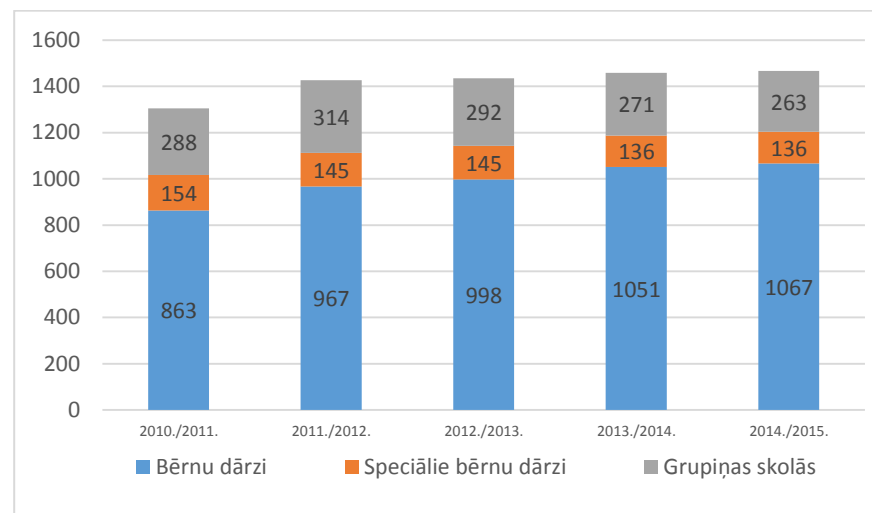

2.3 attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Tukuma novadā no 2010. līdz 2015.gadam⁴

Skolēnu skaits izglītības iestādēs

Tukuma novadā 2014./2015.m.g. darbojas 8 pirmsskolas izglītības iestādes, 1 speciālā pirmsskolas izglītības iestāde un 5 vispārējās izglītības iestādes, kas nodrošina pirmsskolas izglītības grupas apmācību. 2014./2015.m.g. atvērās pirmsskolas izglītības iestādes „Vālodzīte” filiāle „Lotte”, nodrošinot 116 bērniem vietas.

Kopā pirmsskolas izglītības iestādēs audzēkņu skaits ir palielinājies par 11% no 2010./2011.m.g., nodrošinot vietas 1466 audzēkņiem pirmsskolas un speciālās pirmsskolas izglītības iestādēs un pirmsskolas grupas apmācībās vispārējās izglītības iestādēs.

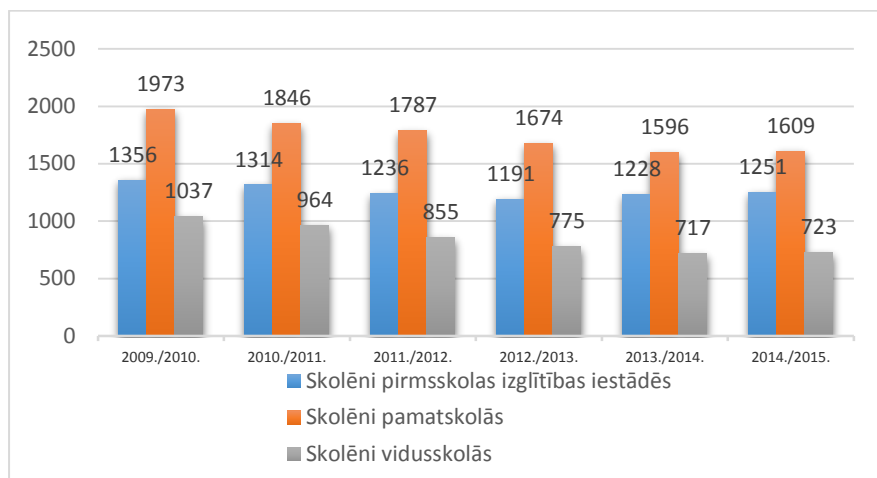

2.4 attēls. Bērnu skaita dinamika sadalījumā pa PII veidiem Tukuma novadā, 2010./2011.m.g. – 2014./2015.m.g. (dati uz mācību gadu sākumu)

Datu avots: TNIP

Tukuma novadā darbojas 14 vispārīzglītojošās skolas, no kurām 1 ir ģimnāzija, 5 - vidusskolas, 5 – pamatskolas, 1 – sākumskola un 2 speciālās internātpamatskolas. Tukuma novada iedzīvotāju skaits no 2009.gada samazinājies par 6,2% pēc PMLP datiem, līdz ar to samazinās arī vispārējās izglītības iestāžu audzēkņu skaits par 17,9%. 2014./2015.m.g. parādījusies skolēnu skaita pieauguma tendence, salīdzinot ar 2009./2010.m.g..

⁴ CSP dati uz 2015.gada sākumu Pieeja 21.11.2015

2.5 attēls. Tukuma novada vispārējās izglītības iestāžu audzēkņu skaita dinamika, 2009./2010.m.g. - 2014./2015.m.g. (dati uz mācību gadu sākumu)

Datu avots: TNIP

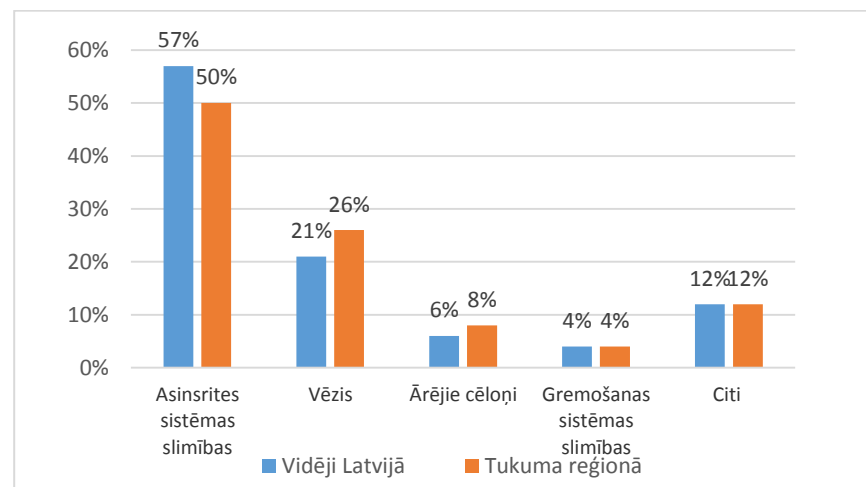
Veselība

Eiropas reģionā galvenās piecas neinfekciju slimības (diabēts, sirds un asinsvadu slimības, ļaundabīgie audzēji, elpošanas ceļu slimības un psihiskās saslimšanas) izraisa 86% no visiem nāves gadījumiem.⁵ Tāpat Latvijā un līdzīgi arī Tukuma novadā neinfekciju slimības ir galvenais mirstības un saslimstības cēlonis. Novadā apmēram pusei no visiem nāves gadījumiem cēlonis ir sirds un asinsvadu slimības, bet ceturtdaļai - ļaundabīgais audzējs, savukārt trešais izplatītākais mirstības iemesls ir ārējie nāves cēloņi (2.6 attēls).⁶

⁵ PVO dati. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases>

⁶ Tukuma novada veselības profils. 2015. SPKC.

www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf

2.6 attēls. Galveno nāves cēloņu īpatsvars Latvijā un Tukuma novadā 2013.gadā (%)⁷

Pētījumi norāda, ka galvenos nāves cēloņus var būtiski mazināt, ietekmējot sabiedrības dzīvesveida paradumu maiņu, kā arī nodrošinot pieeju veselības profilaktiskajām apskatēm un savlaicīgai slimības atklāšanai un ārstēšanās uzsākšanai.⁸ Jāpiezīmē, ka mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem, ārējiem nāves cēloņiem un diabēta Tukuma novadā ir augstāka nekā vidēji valstī.⁹

⁷ Tukuma novada veselības profils.

2015. www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf

⁸ Latvijas iedzīvotāju veselība. Analītisks ziņojums. 2012. SPKC.

⁹ Tukuma novada veselības profils. 2015.

www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf

Latvijā un Tukumā ir galvenie nāves cēloņi (2.6 attēls) un pētījumi liecina,^{10,11} ka neinfekciju slimību cēloņi meklējami neveselīgā dzīvesveidā un sociālajā vidē. Veselīgam dzīvesveidam ir būtiska loma veselības saglabāšanā un uzlabošanā, tas ietver uzvedības un riska faktoru maiņu:

- atbilstoša ķermeņa masas indeksa saglabāšana,
- veselīgs uzturs (pietiekams augļu un dārzeņu patēriņš, samazināta produktu lietošana ar augstu pievienotā cukura, sāls un tauku daudzumu),
- pietiekamas fiziskās aktivitātes,
- alkohola lietošanas ierobežošana,
- tabakas lietošanas pārtraukšana.

Brīvā laika pavadīšana

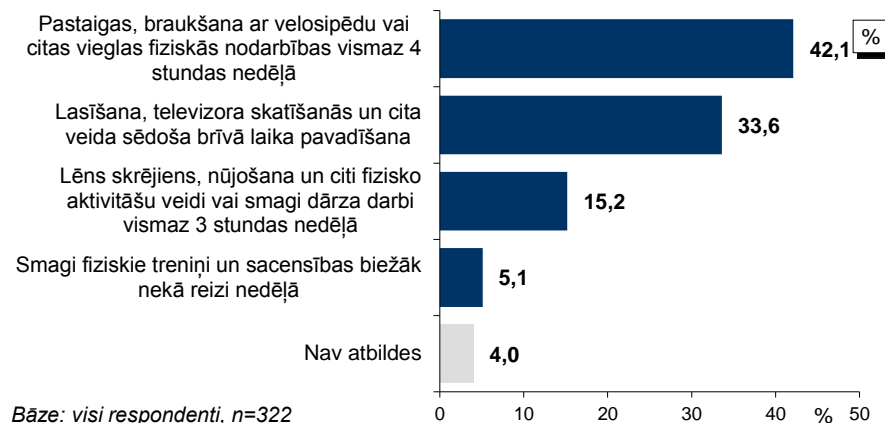
Mazkustīgs dzīvesveids kā viens no daudzu neinfekciju slimību riska faktoriem ir kļuvis par aktuālu sabiedrības veselības problēmu gan Eiropā, gan Latvijā. Ir pierādīta fizisko aktivitāšu nozīme ne tikai fiziskās veselības saglabāšanā, neinfekciju slimību riska mazināšanā, bet arī psihiskās veselības nodrošināšanā, stresa mazināšanā, kognitīvo spēju un darbības uzlabošanā un, jo īpaši bērniem un jauniešiem, labāku rezultātu uzrādīšanai mācībās.¹²

¹⁰ Global Action Plan for the Prevention and Control of Noncommunicable Diseases 2013–2020.

¹¹ Pasaules bankas izvērtējuma „Veselības tīklu attīstības vadlīniju izstrāde prioritārajās jomās” nodevums „Pārskats par veselības veicināšanas dokumentiem Latvijā”. 2015

¹² SPKC infografika. 2015.

www.spkc.gov.lv/file_download/2812/Infografika_Pastaigas.pdf

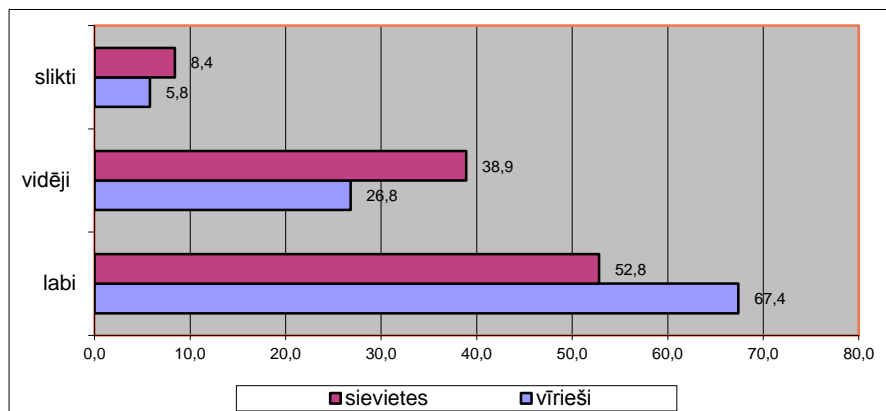

2.7 attēls. Tukuma iedzīvotāju īpatsvars, kuri savu brīvo laiku pavada aktīvi, (%)¹³

Analizējot brīvā laika pavadīšanas veidus, 2014.gadā respondenti lielākoties (42,1%) norādīja, ka viņi savu brīvo laiku pavada visai aktīvi – pastaigājoties, braucot ar riteni vai veicot kādas citas fiziskas aktivitātes vismaz 4 stundas nedēļā, 33,6% respondenti norādīja, ka viņi savu brīvo laiku pavada pasīvi – lasot, skatoties TV, lietojot datoru vai veicot kādas citas sēdošas aktivitātes.

Aprakstītie fiziskās aktivitātes, liekā svara un aptaukošanās rādītāji, ir pretrunā ar iedzīvotāju pašnovērtējumu attiecībā uz viņu fizisko formu. Vērtējot savu fizisko formu, 2016.gada aptaujā 67,4% vīriešu un 52,8% sieviešu vecumā no 15-64 gadiem atbildēja, ka tā ir „laba”. (2.8 attēls).

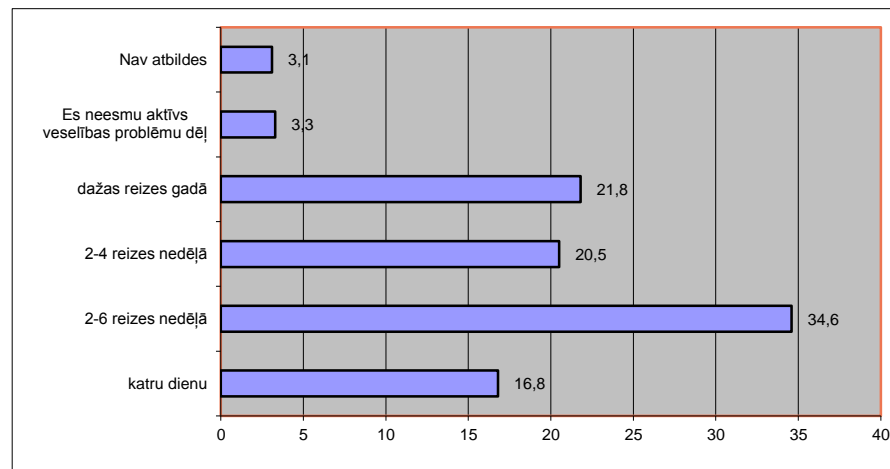
¹³ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

2.8 attēls. Latvijas iedzīvotāju īpatsvars vecumā no 15-64 gadiem, kuru fiziskā formas pašvērtējums ir „labs”, „vidējs” vai „slikti”¹⁴

Pētījuma rezultāti parāda, ka jaunieši vecumā no 15-24 gadiem ir ļoti aktīvi un 34,6% veic fiziskās aktivitātes 2-6 reizes nedēļā un 16,8% sporto katru dienu.

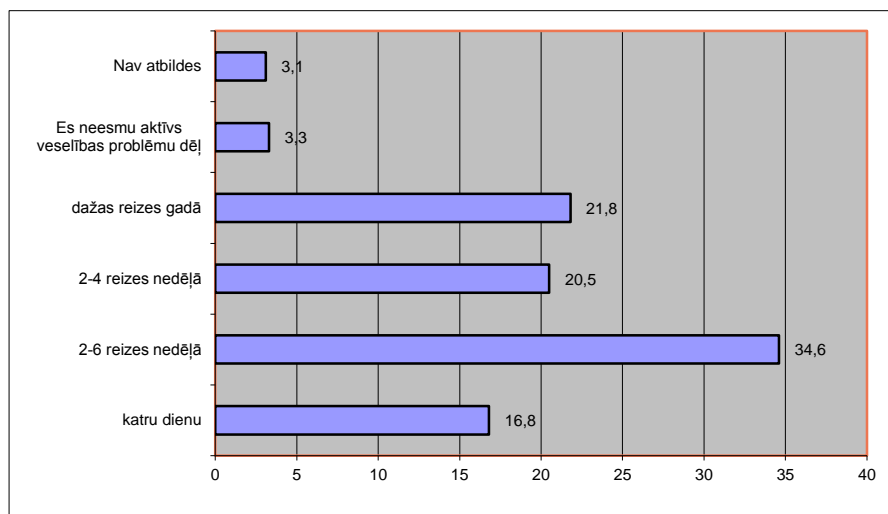
¹⁴ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

2.9 attēls. Tukuma jauniešu īpatsvars vecumā no 15-24 gadiem, kas veic vai neveic kādas aktivitātes¹⁵

Šajā pašā pētījumā, minot iemeslu, kādēļ iedzīvotāji nedarbojas ar fiziskajām aktivitātēm, 10% no aptaujātajiem norāda, ka viņiem ar fiziskajām aktivitātēm nav nepieciešamas nodarboties, savukārt 47,4 min laika trūkumu un 26,1% atzina, ka viņus nekas neaizkavē, un 16,4% norādīja uz finansiāliem ierobežojumiem. Iepriekš minētie iemesli norāda uz izglītošanas pasākumu nepieciešamību, lai cilvēkiem izskaidrotu fizisko aktivitāšu svarīgumu viņu veselības uzturēšanā, kā arī nepieciešamību izplatīt informāciju par fizisko aktivitāšu iespējām. (2.10 attēls)

¹⁵ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

2.10 attēls. Iemesli, kāpēc iedzīvotāji neiesaistās fiziskajās aktivitātēs, 2016(%)¹⁶

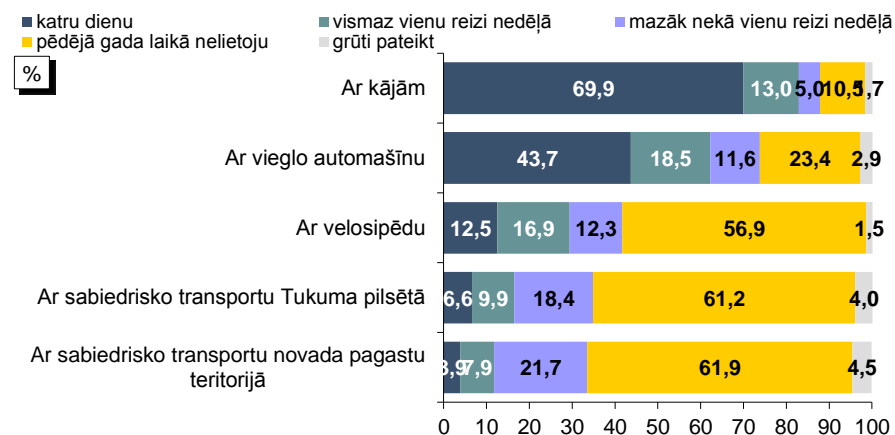
¹⁶ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

2.2. Infrastruktūra

Pilsētvides plānošana

Tukuma novada teritorijas plānojums 2011.–2023.gadam ietver galvenos pilsētībūvniecības attīstības risinājumus. Satiksmes infrastruktūras galvenā problēma ir pārlika autotransporta koncentrēšanās pilsētas centrā, kas būtu risināma, mainot esošo transporta kustības shēmu – veidojot pilsētā iekšējo loku, šim nolūkam savienojot Stacijas ielu ar Gotlandes un Tirgus ielu, pieslēdzoties Kurzemes, Tulpju un Raudas ielai. Gotlandes iela un posms starp Tulpju un Raudas ielu izbūvējams no jauna. Novirzot transporta plūsmu no pilsētas centra, palielinātos gājēju un velobraucēju drošība, tādējādi veicinot iedzīvotāju mobilitāti.

Tukumā 69,9% iedzīvotāju katru dienu pārvietojas ar kājām un 13% to dara vismaz vienu reizi nedēļā, savukārt 43,7% katru dienu pārvietojas ar automašīnu un tikai 23,4% pēdējā gada laikā nav lietojuši automašīnu.

Bāze: visi respondenti, n=405

2.11 attēls. Dažādi pārvietošanās veidi Tukuma pilsētā, 2016(%)¹⁷

Ceļi

Tukuma pilsētas ielu tīkls veidojies ilgstošā laika posmā, un tajā redzama vēsturiskā struktūra, kur galveno ielu nozīmi un galamērķi raksturo nosaukumi (Jelgavas iela, Rīgas iela, Talsu iela). Savukārt pilsētas centrā raksturīgas šauras ielas ar nepietiekami pārredzamiem krustojumiem, kas rada nepievilcīgus satiksmes apstākļus kā kājām gājējiem, tā autobraucējiem un velosipēdistiem.

Pilsētā ir 193 ielas ar kopējo garumu 95 kilometri, kuras 10 no tām ir galvenās (tranzīta) ielas, pārējās ir vietējas nozīmes ielas.

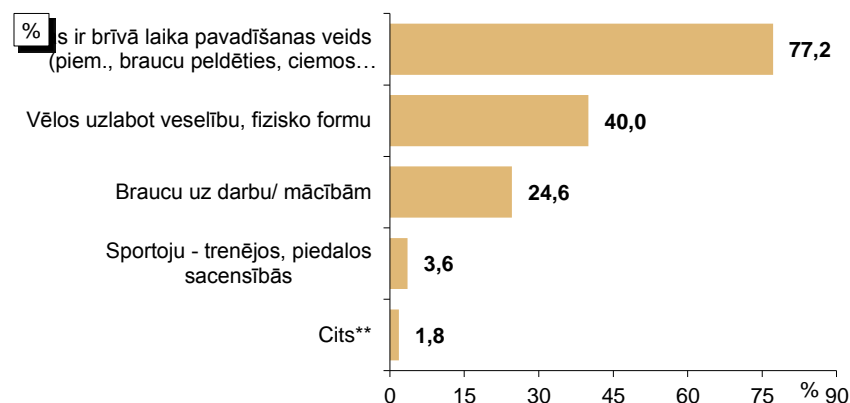
Ik gadu pašvaldības ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošanai ir piesaistīti Eiropas Savienības struktūrfonda līdzekļi. Rezultātā

¹⁷ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

pārskata periodā Tukuma pilsētā ir izbūvēti veloceļi. Pateicoties velotransporta vieglajai pieejamībai, tā nelielajām prasībām pret ekspluatācijas izdevumiem, kā arī videi draudzīgo īpašību dēļ, ikvienas pašvaldības satiksmes infrastruktūrā veloceļi ieņem arvien nozīmīgāku vietu, un to skaits nepārtraukti palielinās. Tukuma novadā, izņemot Tukuma pilsētu, nav izbūvēti marķēti veloceļi. Tukuma tūrisma informācijas centrs ir izstrādājis velokarti, kurā ir attēloti pieejamie velomaršruti. 17 no tiem daļēji vai pilnīgi atrodas Tukuma novada teritorijā.

Iedzīvotāji 77,2% gadījumos velosipēdus lieto, lai pavadītu savu brīvo laiku, savukārt tikai 24,6% to lieto ikdienā kā pārvietošanās līdzekli.

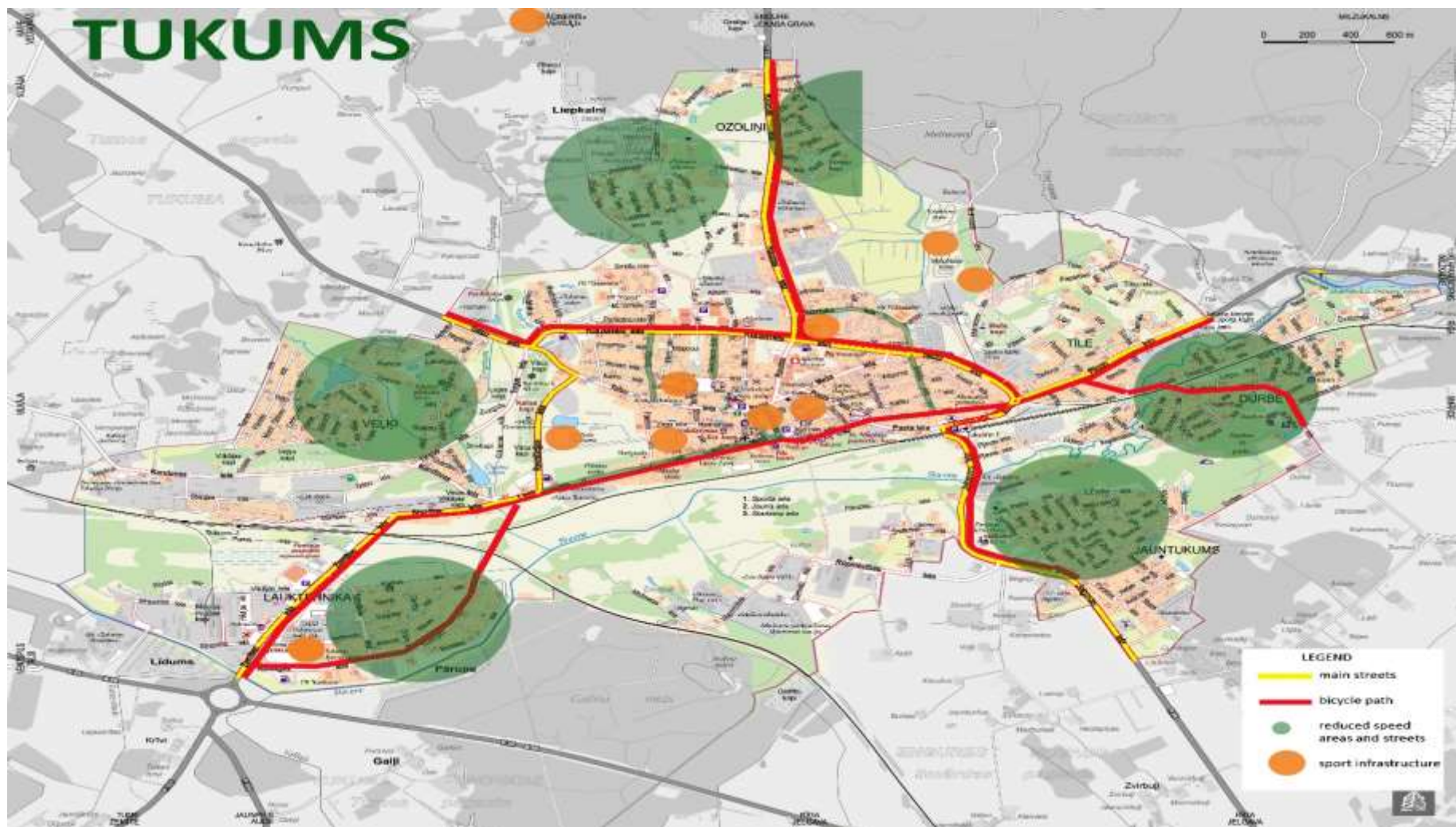
Ietves galvenokārt ir izbūvētas gar pilsētas galvenajām ielām, bet no apkārtnes pārvietoties uz pilsētas centru ne vienmēr ir iespējams, lietojot gājēju celiņus. Ielas, kuras atrodas ārpus pilsētas centra, lielākoties ir apzīmētas kā dzīvojamās zonas, kas nozīmē, ka priekšroka tiek dota gājējiem un tajā ir noteikts ātruma ierobežojums 20 km/h.

Bāze: respondenti, kuri pēdējā gada laikā ir pārvietojušies ar velosipēdu, n=168

2.12 attēls. Veslosipēda lietošanas iemesli Tukuma pilsētā, 2016(%)¹⁸

¹⁸ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

Karte 2.1 Tukuma pilsētas karte ar ātruma ierobežojumu teritorijām, veloseliņiem un sporta infrastruktūras atrašanās vietām.
 Datu avots: TND

Sporta un atpūtas infrastruktūra

Tukuma novadā iespēja būt fiziski aktīvam ir gan pagastos, gan Tukuma pilsētā. Lielākie sporta infrastruktūras objekti novadā ir Tukuma ledus halle, Tukuma Sporta skolas komplekss un stadions. Sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūrā ietilpst gan speciālā sporta infrastruktūra (tai skaitā pie izglītības iestādēm), kā arī labiekārtoti parki, veloceliņi un gājēju celiņi. Pēdējos gados ir atjaunota liela daļa no sporta zālēm un stadioniem (tostarp izglītības iestādēs), kuri ir pieejami iedzīvotājiem sportiskām aktivitātēm.

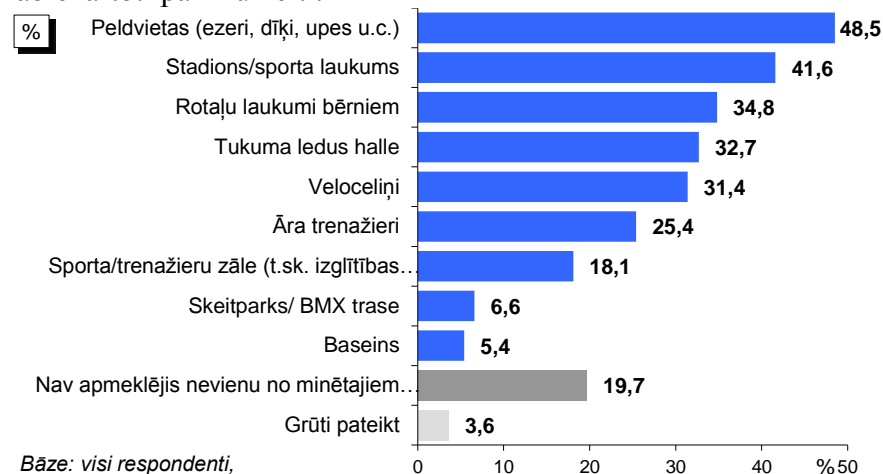
Foto: TND

Taču esošā infrastruktūra pilnībā neapmierina visas vajadzības – noslodze ir pārāk intensīva un 2016.gadā pašvaldība uzsāka jaunas

sporta halles būvniecību un 2018.gadā ir plānots uzsākt pašvaldības lielākās skolas sporta stadiona rekonstrukciju.

Kopumā sportošanas iespējas ārā ir nodrošinātas visā novadā (tostarp ārā trenāžieri ir pieejami Irlavā un Sēmē), bet iekštelpās sportošanas iespējas ir pieejamas lielākajā daļā novada (izņemot Abavniekos, Lestenē, Zentenē un Vienībā). Jāpiezīmē, ka Tukuma pilsētā ir vairāk iespēju nodarboties ar fiziskām aktivitātēm, tostarp ledus halle, skeitparks, iekšējā šautuve, veloceliņi, vairāki labiekārtoti parki un citi.¹⁹

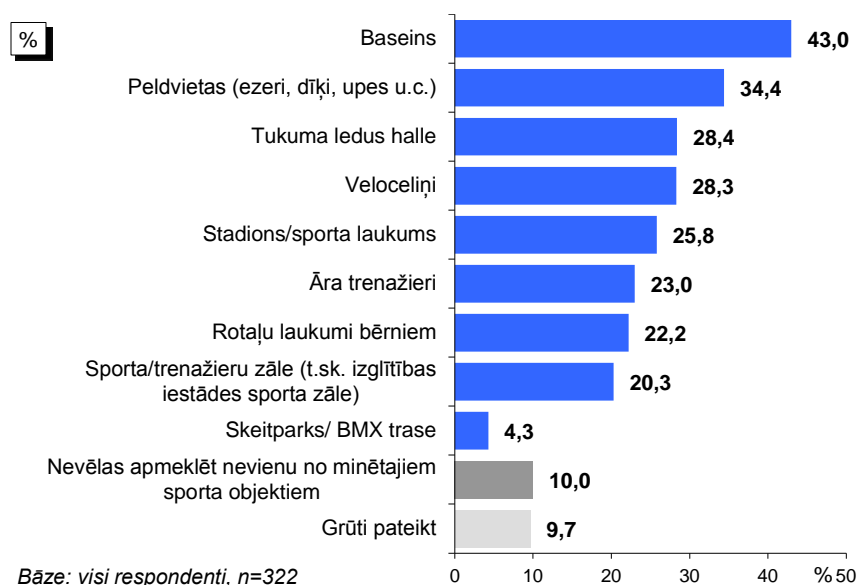
Bāze: visi respondenti,

2.13 attēls. Esošās infrastruktūras lietojuma intensitāte, 2016(%)²⁰

¹⁹ Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam. 72.-75.lpp. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 22.12.2015. lēmumu (protokola Nr.14, 5§).

²⁰ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

Aptaujā par esošās sporta infrastruktūras lietošanu 48,5% respondenti norāda, ka viņi lieto peldvietas – ezerus un upes, savukārt 41,6% lieto stadionus/sporta laukumus, ļoti aktīvi tiek lietoti arī rotaļu laukumi bērniem (34,8%), Tukuma ledus halle (32,7%), veloceliņi (31,4%) un āra trenāžieri (25,4%). Tajā pašā laikā 19,7% iedzīvotāju vispār nav lietojuši nevienu no minētajiem sporta infrastruktūras objektiem.

Bāze: visi respondenti, n=322

2.14 attēls. Esošās infrastruktūras lietojuma intensitāte, 2016 (%) ²¹

²¹ SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016

Tāpat pašvaldība katru gadu uzlabo esošo infrastruktūru, lai veicinātu drošu, aktīvu un kvalitatīvu dzīves vidi, izveidoti jauni vingrošanas laukumi un rotaļu laukumi, veloceliņi, kā arī veikti labiekārtošanas darbi visā pašvaldības teritorijā.

Aptauja parāda, ka iedzīvotāji ir ieinteresēti baseina lietošanās iespējā (43%), peldvietu izmantošanā (34,4%), Tukuma ledus halles izmantošanā (%) un veloceliņu izmantošanā (28,3%).

Papildus 2015.gada septembrī ar SPKC atbalstu tika atklāts Veselības maršruts Lauktehnikas teritorijā. Tas ir maršruts ar informatīvajiem stendiem, kuros ir norādīti dažādu grūtības pakāpju vingrinājumu ikvienam interesentam, ieskaitot personām ar īpašām vajadzībām.

2.3 Sadarbības partneri aktīva dzīvesveida veicināšanā

Tukuma novada pašvaldība sadarbība ar partneriem veic aktīva dzīvesveida popularizēšanu, rīkojot virkni sporta pasākumus visa gada garumā, piemēram, pašvaldības sporta spēles, sacensības dažādos sporta veidos dažādām vecuma grupām, sporta dienas novada teritorijās bērniem. Kopš 2015.gada notiek Tukuma novada Sporta un veselības svētki, galveno uzsvaru liekot uz tautas sporta veicināšanu dažādām vecuma un interešu grupām. Tāpat ik gadu sadarbībā ar NVO tiek rīkoti sporta svētki, kuru mērķauditorija ir cilvēki ar īpašām vajadzībām – seniori, jaunieši, personas ar invaliditāti, tai skaitā bērni, ģimenes locekļi, sabiedrība kopumā. Kopienas centrā „Rīti” seniori aktīvi vingro kopā ar fizioterapeitu un sociālo rehabilitētāju. Tāpat arī Zentenes pagastā biedrība “Zentenes izaugsme” divas reizes mēnesī veic vingrinājumus, kurus ir ierādījis fizioterapeits, bet Lestenes pagastā vienu reizi nedēļā notiek

ārstnieciskā vingrošana. Savukārt Tukuma tūrisma informācijas centrā ir pieejama informācija par aktīvās atpūtas iespējām Tukuma novadā, tostarp par veloceliņiem, laivošanas iespējām utt.²²

Foto: TND

Novadā ir paredzēts uzlabot novada sporta jomas organizāciju - paaugstināt sporta jomas speciālistu kapacitāti, paplašināt materiālo bāzi un palielināt iespēju masu sporta attīstībai. Fizisko aktivitāšu un sporta veicināšanai uz pilnu slodzi ir pieņemts sporta metodiķis, kura darba pienākumos ietilpst aktīva dzīvesveida un sporta aktivitāšu organizēšana, tāpat arī dažos pagastos darbojas tā sauktie „sporta dzīves organizatori” (Tume, Pūre, Irlava).

Vienlaikus būtiska loma ir NVO veselību veicinošo pasākumu īstenošanā, jo ar NVO starpniecību tiek realizēti pasākumi un aktivitātes, pielāgojot katras biedrības biedru specifikai (diabēta, kaulu-saistaudu, nedzirdīgo, neredzīgo biedrības). Piemēram, tiek organizētas profesionālu lektoru vadīti izglītojoši semināri, praktiskas apmācības par veselīgu dzīvesveidu, veselīgu uzturu, psihologu padomi ikdienas dzīvē ar slimību, tāpat arī regulāras ārstnieciskās vingrošanas nodarbības, ļoti aktīva nūjošana u.c. Savukārt biedrība “Tukuma Domu Biedri” organizēja 8 lekciju ciklu par veselīgu dzīvesveidu. Senioru veselīga dzīvesveida veicināšanā notiek aktivitātes, ko organizē Tukuma pensionāru biedrība. Ir raksturīgi, ka NVO pasākumi ir paredzēti šo organizāciju mērķa grupām un iedzīvotāji no specifiskām mērķa grupām bieži vien nav aktīvi un neiesaistās šāda veida pasākumos.

Sadarbības partneris „Centra aptieka” katru mēnesi rīko informatīvo pasākumu ciklu pašvaldības iedzīvotājiem par veselības tēmām. Ir nepieciešams iesaistīt vēl vairāk sadarbības partnerus, lai uzlabotu aktīvu dzīvesveidu pašvaldībā, it īpaši Komunālo nodaļu, Attīstības nodaļu, Arhitektūras nodaļu, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļu, Tukuma novada Izglītības pārvaldi, Tukuma tūrisma informācijas centru, Tukuma pilsētas pašvaldības policiju un Valsts policiju.

²² Tukuma Tūrisma informācijas centrs.

www.turisms.tukums.lv/index/vietas/marsruti/marsruti/569764

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir hierarhiski augstākais valsts attīstības plānošanas dokuments, kurā izvirzītie valsts ilgtermiņa attīstības mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva tiek īstenota, realizējot pakārtotas nozaru un teritoriju attīstības politikas.

Tukuma novada attīstības dokumenti *Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam* un *Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam* ir apstiprināti Tukuma novada Domē. Par šo politikas dokumentu ieviešanu ir atbildīga Tukuma novada Domes Attīstības nodaļa.

Latvija 2030

„Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam”²³ mērķis ir laimīgs cilvēks labklājīgā valstī, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids, radoša, iecietīga un toleranta sabiedrība, sadarbībā radīta konkurētspēja un valsts kā ātrspējas partneris.

Nacionālais attīstības plāns 2020

„Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam” rīcības plāna jeb ”Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam” viena no trim prioritātēm ir "cilvēka drošumspēja", kurai viens no rīcības virzieniem ir "vesels un darbspējīgs cilvēks". Minētā rīcības

3. Plānošanas dokumenti

Stratēģija „Latvija 2030” kā galvenais valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments apstiprināts ar Latvijas Republikas Saeimas 2010.gada 10.jūnija lēmumu.

²³ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Apstiprināta 2010.g. 10.jūn. Saeimas lēmumu.

virziena mērķa sasniegšanai uzstādīto piecu uzdevumu vidū ir arī veselīga un aktīva dzīvesveida paraduma nostiprināšana sabiedrībā.²⁴

Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam

„Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam” pirmajā mērķī nosaka, ka Tukuma novadā būs „vienota un atvērta, izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošinātas daudzveidīgas augstas kvalitātes attīstības iespējas”, uzsverot, ka iedzīvotāji ir novada galvenā vērtība. Šajā dokumentā akcentēta sabiedrība, kurā ir iespējas veselīgi dzīvot, rūpēties par mazaizsargātiem un grūtībās nonākušiem iedzīvotājiem, un sabiedrība, kurā iedzīvotāji ir fiziski aktīvi un ir veseli. Stratēģijas trešais mērķis ir „pievilcīga, ērta un harmoniska dzīves, darba un brīvā laika pavadīšanas vieta”, tostarp piemērota vide cilvēkiem ratiņkrēslos, māmiņām ar ratiņiem u.c., kā arī dzīvībai un veselībai droša un pievilcīga dzīves vide. Ērta transporta infrastruktūra un satiksme ir viena no Tukuma novada prioritātēm. Atbalstot ilgtspējīgu dzīvesveidu, novadā pieaugs sabiedriskā transporta loma un tā saucamā „vieglā” transporta (videi saudzīgā transporta – velo, elektro) loma. Sabiedriskais transports tiks organizēts tā, ka dienas laikā no jebkura novada attīstības centra vairākkārt iespējams nokļūt Tukumā un atpakaļ, tai skaitā uz darbu. Gājējiem droša ielu un ceļu infrastruktūra apdzīvotās vietās palielinās kājāmgājēju īpatsvaru. Turpinoties veloinfrastruktūras attīstībai (veloceliņi, velo novietnes, velo serviss, velo noma), palielināsies velotransporta nozīme – to

²⁴ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.g., Apstiprināts ar 2012.g. 20.dec. Saeimas lēmumu.

aktīvāk izmantos ne tikai sporta aktivitātēm, bet pārvietošanās vajadzībām.

Mājokļu teritorijās ietilpst gan individuālo, gan daudzdzīvokļu mazstāvu un daudzstāvu apbūve. Šajā daļā mājokļi mijas ar sabiedrisko apbūvi un pakalpojumu vietām. Mājokļu teritorijās jānodrošina zaļo teritoriju pieejamība un aktīva dzīvesveida un ģimeņu telpas. Pilsētai aktuāla mājokļu piedāvājuma palielināšana, kā arī risināms jautājums par padomju laiku daudzdzīvokļu namu teritoriju modernizēšanu. Pilsētas zaļās teritorijas veido pilsētas rekreācijas un ainavas telpu, tās caurvij un līdzsvaro citu telpu klājumus. Tukuma pilsētā nākotnē jādzīvina un jāizmanto pilsētā esošās ūdensmalas - vairāk izceļama Slocenes upes mala un atjaunojams Tukuma ezers, jāpilnveido zaļās teritorijas – jāsakārto parki. Ar Engures novada pašvaldību un Latvijas Valsts mežiem jāatrisina jautājums par Melnezaru.²⁵

Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam

“Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam”²⁶ ir novada vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas ir cieši saistīts ar “Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz

²⁵ Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam. 29-36.lpp. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 18.12.2014. lēmumu protokola Nr.15,39 §.

²⁶ Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 22.12.2015. lēmumu (protokola Nr.14, 5§).

²⁷ Tukuma novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģija 2016.-2023.gadam. Apstiprinātas ar Tukuma novada Domes 28.07.2016. lēmumu (protokola Nr.10, §10).

2033.gadam”, tāpēc arī šajā programmā ietverti tādi rīcības virzieni kā:

- a) RV4 Sports kā veselīga dzīvesveida pamats un novada atpazīstamības sekmētājs;
- b) RV5 Uz profilaksi vērsta veselības aprūpe;
- c) RV11 Augošs tūrisms;
- d) RV12 Tukuma vecpilsētas reģenerācija;
- e) RV13 Ērta transporta infrastruktūra, satiksme un sakari;
- f) RV18 Pievilcīga un tīra apkārtējā vide;
- g) RV19 Droša vide

Tukuma novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģija 2016.-2023.gadam

“Tukuma novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģija 2016.-2023.gadam”²⁷ mērķis ir veseli un aktīvi Tukuma novada iedzīvotāji visās vecuma grupās, kas rūpējas un uzņemas atbildību par savu veselību, aktīvi iesaistās veselības veicināšanā un slimību profilaksē.

Galvenā mērķa sasniegšanai ir izvirzīti četri apakšmērķi un attiecīgi rīcības virzieni. Rīcības virziens 5 - pietiekamu fizisko aktivitāšu veicināšana Tukuma novadā, kurā viens no uzdevumiem ir norādīts 5.12. Izstrādāt fiziskās aktivitātes veicinošas vides plānošanas programmu/stratēģiju. Šī Rīcības plāna izstrāde ir minētā uzdevuma sasniedzamais rezultāts.

4. SVID analīze

Tukuma pilsētas satiksmes organizācijas un satiksmes drošības uzlabošanas, transporta infrastruktūras attīstības koncepcija

Tā kā Tukuma pilsētas satiksmes organizācijas un satiksmes drošības uzlabošanas, transporta infrastruktūras attīstības koncepciju 2006. – 2012. gadam vairs nebija spēkā, tika izstrādāta Tukuma pilsētas satiksmes organizācijas un drošības uzlabošanas, transporta infrastruktūras attīstības koncepcija 2017.– 2023.gadam. Kā atsevišķa sadaļa šajā koncepcijā ir iekļauta velosatiksmes un drošas gājēju kustības attīstība, izbūvējot riteņbraucēju celiņus un attīstot iespējamus velosipēdistu maršrutus Tukuma pilsētā, kas atslagos pilsētas infrastruktūru no autotransporta, nodrošinās iedzīvotāju mobilitāti, uzlabos satiksmes drošību, atdalot velotransportu no autotransporta un gājējiem, tādējādi samazinot avāriju izraisīšanas risku.

Stiprās puses:

- ❖ pašvaldības atbalsts
- ❖ sporta jomas organizācijas attīstīta
- ❖ sporta infrastruktūras attīstība (halle u.c.)
- ❖ skolām ir interese par Veselību veicinošo skolu tīklu
- ❖ novads ir Nacionālo veselīgo pašvaldību tīklā
- ❖ spēcīgi, aktīvi kopienas centri, senioru biedrības
- ❖ informācija par aktīvās atpūtu iespējām Tūrisma informācijas centrā

Vājās puses:

- ❖ nav skaidri definēti partneri
- ❖ nepietiekami cilvēkresursi
- ❖ nav atbilstošie finanšu resursi
- ❖ maz tautas sporta iespēju
- ❖ datu neesamība
- ❖ jāuzlabo komunikācija ar iedzīvotājiem
- ❖ atsevišķas iedzīvotāju grupas ir neaktīvas un neiesaistās piedāvātajos pasākumos un aktivitātēs
- ❖ vides veidošana

Iespējas:

- ❖ iespēja mācīties no citu pašvaldību pozitīvās prakses piemēriem
- ❖ likumdošanas iniciatīvas, kas veicina veselīgu dzīvesveidu un vidi
- ❖ pieejamais ES fondu finansējums nākamajam plānošanas periodam līdz 2022.gadam
- ❖ Eiropas brīvprātīgo piesaiste veselības veicināšanas pasākumiem

Draudi:

- ❖ iedzīvotāju skaita samazināšanās
- ❖ novecošanās
- ❖ nevienlīdzības pieaugums valstī/reģionā
- ❖ aktīvo iedzīvotāju migrācija
- ❖ iekšējās/ārējās drošības jautājumi

5. Rīcības plāns

5.1. Prioritātes

Saskaņā ar minētajiem politiskajiem dokumentiem Rīcības plāna galvenā prioritāte ir vesela un aktīva sabiedrība drošā un pievilcīgā vidē.

5.2. Mērķa grupas

Rīcības plāns ir paredzēts plašai mērķa grupai – ikvienam pašvaldības iedzīvotājam, pievēršot uzmanību bērniem un jauniešiem, vecākiem cilvēkiem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un iedzīvotājiem darba spējas vecumā.

5.3. Vīzija

Moto: “Tukumā esi kustībā!”

Pilsēta, kurā viss ir sasniedzams ar kājām un velosipēdiem. To caurvij gājēju ielas un velosipēdistu celiņi. Rekreācijas zonas ir mērķtiecīgi izveidotas, lai radītu labvēlīgu vidi aktīvam dzīvesveidam un atpūtai. Pie katras sabiedriskās ēkas ir izvietotas drošas velosipēdu novietnes. Pie dzelzceļa stacijas ir izveidota Park&Ride novietne. Atjaunotais Tukuma ezers ir izveidots kā populāra atpūtas vieta ar aktivitātēm uz ūdens un promenādi, kas ir kā starposms starp mikrorajoniem – Sporta skolas stadionu Lauktechnikas mikrorajonā, Pilsētas parku, Pauzera plāvām, Pils ielu un Saules kalnu centrā un Durbes pili Durbes mikrorajonā. Ir attīstītas zaļās zonas. Pauzera plāvā attīstītās aktīvās atpūtas vide. No Saules kalna paveras skaists skats uz ezeru. Visi mikrorajoni ir savienoti ar drošu veloceļu tīklu. Iedzīvotāji ikdienā pārvietojas ar

kājām un velosipēdiem, izmanto visas piedāvātās iespējas, kā arī paši ir aktīvi iniciatori jaunām idejām.

5.4. Mērķi un apakšmērķi

Mērķis

Rīcības plāna mērķis ir radīt labvēlīgu vidi Tukuma pilsētā iedzīvotāju aktīva un veselīga dzīvesveida veicināšanai.

Apakšmērķi

Minētā mērķa sasniegšanai izvirzīt šādas apakšmērķus:

- 1) Veicināt iedzīvotāju mobilitāti ikdienā;
- 2) Veicināt aktīva brīvā laika pavadīšanu.

Rīcības

Tukuma pilsētas esošā infrastruktūra tiek attīstīta ar katru gadu, ieviešot jaunus objektus, izbūvējot jaunus veloceļus, rekonstrējot ielas, sporta zāles, parku, rotaļu laukumus utt. Ar katru gadu pašvaldībā palielinās aktīvo iedzīvotāju skaits, izmantojot esošo infrastruktūru gan ikdienas vajadzībām, gan atpūtai. Ar Rīcības plāna palīdzību tiks palielināta infrastruktūras lietošanas intensitāte, ieviešot konkrētas aktivitātes.

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
----------	--------	-----------	----------	---------------	-----------------------	------------------------	-------------

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
1. mērķis: Veicināt iedzīvotāju mobilitāti ikdienā							
1.	<i>Gājējiem drošas infrastruktūras attīstīšana Tukuma pilsētā</i>						
1.1	Gājēju plūsmas identificēšana pilsētā	Komunālā nodaļa	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2018	Iedzīvotāju un konsultantu iesaiste, pašvaldības budžets	Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem un uzklaut viņu iniciatīvas, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus.	Identificētas gājēju plūsmas pilsētā
1.2.	Infrastruktūras plāna izstrāde drošai gājēju plūsmai	Attīstības nodaļa	Komunālā nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2018	Iedzīvotāju un konsultantu iesaiste, pašvaldības budžets	Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem un uzklaut viņu iniciatīvas, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus.	Drošas gājēju plūsmas plāns
1.3.	Infrastruktūras izveidošana drošas gājēju plūsmas nodrošināšanai	Komunālā nodaļa	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	Nepārtraukti	Pašvaldības budžets	Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem un uzklaut viņu iniciatīvas, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus.	Izveidota infrastruktūra drošas gājēju plūsmas nodrošināšanai
2.	<i>Velobraukšanai drošas infrastruktūras attīstīšana pilsētā</i>						
2.1.	Skolēnu iesaiste veloceliņu tīkla	Izglītības pārvalde	Tukuma novada Multifunkcionālais	2018	Rīcības koordinācija skolās (Projektu	Izglītības pārvalde iesaista skolēnus maršruta	Izveidoti 5 skolēnu maršruti uz 5

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
	izstrādē		jaunatnes iniciatīvu centrs, Komunālā nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa		nedēļas)	izstrādē. Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus.	pilsētas skolām no 5 pilsētas mikrorajoniem
2.2.	Velo maršrutu izstrāde, ņemot vērā skolēnu izstrādātās idejas un esošos velo maršrūtus un izmantojot HEAT rīku.	Tūrisma informācijas centrs	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa, Komunālā nodaļa	2019	Pašvaldības budžets	Informācija par izstrādātajiem velomaršrutiem tiek popularizēta, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus, kā arī skolās.	Izstrādāti velo maršruti
2.3.	Veloceliņu infrastruktūras izveide saskaņā ar izstrādāto plānu	Komunālā nodaļa	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2020	Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informācija par izveidotajiem velomaršrutiem tiek popularizēta, izmantojot pašvaldības informācijas kanālus, kā arī skolu tīklu.	Izveidota veloceliņu infrastruktūra saskaņā ar izstrādāto plānu
2.4.	Standartizētas velostāvvietas dizaina izstrāde	Arhitektūras nodaļa	Komunālā nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa, Attīstības nodaļa	2018	Konsultantu piesaiste, Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informēt sabiedrību par standartizētu velostāvvietu lietošanas iespējām pilsētā.	Izstrādāts standartizētas velostāvvietas dizains
2.5.	Drošu velostāvvietu izvietošana pilsētā.	Arhitektūras nodaļa	Tūrisma informācijas	2020	Pašvaldības budžets, ES fondu	Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem,	Izveidotas vismaz 8 drošas

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
			centrs, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa, Komunālā nodaļa		finansējums	izmantojot pašvaldības informācijas tīklu.	velostāvvietas pie skolām, sporta un atpūtas infrastruktūras objektiem.
2.6.	Uzņēmumu iesaiste drošu velonovietņu izveidē	Arhitektūras nodaļa	Komunālā nodaļa, Attīstības nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2020	Rīcības koordinācija, pašvaldības vadītāju iesaiste	Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem, izmantojot pašvaldības informācijas tīklu.	Izveidotas vismaz 5 drošas velonovietnes pie uzņēmumiem
2. mērķis: Veicināt aktīva brīvā laika pavadīšanu							
1.	<i>Atpūtas vietu attīstība</i>						
1.1.	Iedzīvotāju iesaiste atpūtas vietu un sporta un atpūtas maršrutu projektēšanā	Arhitektūras nodaļa	Komunālā nodaļa, Izglītības pārvalde, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa, Tūrisma informācijas centrs	2018	Aktivitātes koordinēšana	Arhitektūras nodaļa iesaista iedzīvotājus vietu un maršrutu izstrādē. Informēt sabiedrību par plānotajiem darbiem, izmantojot pašvaldības informācijas tīklu.	Izstrādāto maršrutu un vietu saraksts
1.2.	Maršrutu izstrāde rekreācijas teritoriju savienošanai (nūjošanai,	Tūrisma informācijas centrs	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko	2018	Pašvaldības budžets	Informācija par izstrādātajiem maršrutiem tiek popularizēta pašvaldības informācijas tīklos.	Izstrādāts maršruta plāns

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
	skriešanai, velobraukšanai)		attiecību nodaļa, Komunālā nodaļa				
1.3.	Izstrādāto maršrutu iezīmēšana	Tūrisma informācijas centrs	Attīstības nodaļa, Arhitektūras nodaļa, Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa, Komunālā nodaļa	2018	Pašvaldības budžets	Informācija par izveidotajiem maršrutiem tiek popularizēta pašvaldības informācijas tīklos.	Izveidoti maršruti
2.	<i>Informācijas par sporta un rekreācijas infrastruktūras pieejamību uzlabošana</i>						
2.1.	Informācijas par sporta infrastruktūras pieejamību nodrošināšana	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	Tūrisma informācijas centrs	2017	Sadarbība ar institūcijām	Informācija par pasākumu tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Sasniedzama informācija par sporta infrastruktūru mājas lapās www.tukums.lv , www.visittukums.lv
2.2.	Informatīvo stendu ar pareizu iesildīšanos, vingrinājumu izpildi un atsildīšanos nūjotājiem un skrējējiem izvietošana noteiktās	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	Arhitektūras nodaļa	2018	Pašvaldības budžets	Informācija par darbiem tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Izvietoti informatīvie stendi noteiktās rekreācijas vietās. (Lauktechnikas stadions, Pilsētas parks, Melnezera apkārtnē)

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
	rekreācijas vietās.						
3.	<i>Veselību veicinošu pasākumu popularizēšana</i>						
3.1.	Republikas mēroga sacensību organizatoru uzrunāšana sacensību posmu organizēšanai Tukumā	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	Attīstības nodaļa	2018	Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informācija par iniciatīvām tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Ieviests vismaz 1 pasākums
3.2	Ikgadēju pasākumu attīstīšana un veicināšana pašvaldībā, piemēram, Ģimenes diena, Sporta un Veselības svētki, Mobilitātes diena	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	Attīstības nodaļa	2018	Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informācija par iniciatīvām tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Ieviesti vismaz 3 pasākumi
3.3.	Skolēniem saistošu sporta nodarbību iekļaušana skolu sporta stundās, ieskaitot peldēšanu, slidošanu un tml.	Izglītības pārvalde	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2017	Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informācija par rīcību tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Iekļautas peldēšanas un slidošanas nodarbības skolu sporta stundās.
3.4.	Aktīva dzīvesveida veicinošu dienas nometņu organizēšana	Izglītības pārvalde	Kultūras, sporta un sabiedrisko attiecību nodaļa	2017	Pašvaldības budžets, ES fondu finansējums	Informācija par rīcību tiek popularizēta pašvaldības informatīvajos tīklos.	Noorganizētas vismaz 2 aktīvu dzīvesveidu veicinošas dienas

Nr. p.k.	Rīcība	Atbildība	Atbalsts	Laika ietvars	Nepieciešamie resursi	Mediji un komunikācija	Izvērtēšana
	bērniem						nometnes bērniem

Fotogrāfiju saraksts:

1.lpp: Tukuma novada pašvaldība

4.lpp: Tukuma tūrisma informācijas centrs

14.lpp: Tukuma novada pašvaldība

16. lpp: Tukuma novada pašvaldība

Atsauces:

1. CSP dati.2015. Pieeja 16.11.2015.
http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_iedz_iedzskaits/IS0042.px/table/tableViewLayout1/?rxid=09cbdccf-2334-4466-bdf7-0051bad1dec4;
2. CSP dati. 2015. Pieeja 21.11.2015.

3. CSP dati. 2015. Pieeja 21.11.2015.
4. CSP dati uz 2015.gada sākumu Pieeja 21.11.2015.
5. PVO dati. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases>
6. Tukuma novada veselības profils. 2015. SPKC. www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf
7. Tukuma novada veselības profils. 2015. www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf
8. Latvijas iedzīvotāju veselība. Analītisks ziņojums. 2012. SPKC.
9. Tukuma novada veselības profils. 2015. www.spkc.gov.lv/file_download/2502/Tukums_profils_2010-2013.pdf
10. Global Action Plan for the Prevention and Control of Noncommunicable Diseases 2013.–2020.
11. Pasaules bankas izvērtējuma „Veselības tīklu attīstības vadlīniju izstrāde prioritārajās jomās” nodevums „Pārskats par veselības veicināšanas dokumentiem Latvijā”. 2015.
12. SPKC infografika. 2015. www.spkc.gov.lv/file_download/2812/Infografika_Pastaigas.pdf
13. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
14. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
15. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
16. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
17. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
18. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
19. Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam. 72.-75.lpp. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 22.12.2015. lēmumu (protokola Nr.14, 5.§.).
20. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
21. SKDS iedzīvotāju aptauja „Pašvaldības darba vērtējums un pakalpojumu izmantošana”, 2016.
22. Tukuma Tūrisma informācijas centrs. www.turisms.tukums.lv/index/vietas/marsruti/marsruti/569764
23. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Apstiprināta 2010.gada 10.jūnija Saeimas lēmumu.

24. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.g. Apstiprināts ar 2012.gada 20.decembra Saeimas lēmumu.
25. Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam. 29-36.lpp. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 18.12.2014. lēmumu protokola Nr.15, 39.§.
26. Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021.gadam. Apstiprināta ar Tukuma novada domes 22.12.2015. lēmumu (protokola Nr.14, 5.§.).
27. Tukuma novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģija 2016.-2023.gadam. Apstiprinātas ar Tukuma novada Domes 28.07.2016. lēmumu (protokola Nr.10, 10.§.).

Domes priekšsēdētājs

Ē.Lukmans